

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۷/۱۱/۱۳

پوهنمل حاجي محمد نوزادي

ايا كائينات رښتيا هم له منځه ځي؟

د مترو اكسپرس پنامه ډنماركي ژبي ورځپاڼي په ۲۷ / ۱۰ / ۲۰۱۷ نيټه تر (دا جهان له منځه ځي) سرليک لاندې يوه ليکنه خپره كړيده چې غواړم د پښتو ژباړي د لاري يې تر لوستونكو پوري ورسوم . دا تاسي او دا هم د نوموړي مطلب پښتو ژباړه:

په سويس كې د سيرن « Cern » څيړونكي (البته « Cern » – Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire دا يوه فرانسوي جمله ده چې د « هستوي څيړنو اروپايي شورا » مانا ورکوي . دا مرکز په سويس كې د فرانسې پولې ته نژدې ځای پر ځای سويدي او شاوخوا ۶۵۰۰ څيړونكي هلته په علمي څيړنو لگيا دي. ژباړن) په وروستيو ورځو كې د هيښتيا سره مخامخ سوی او پدې هکله فکر کولو ته اړ سويدي چې څنگه دا جهان په اوسنی بڼه د يوه موجود په توگه پاته كيدلای سي.

په نوو تر سره سوو څيړنو كې د ذراتو او انټي ذراتو تر منځ په نا متناظر والی (عدم تناظر) باندې فكر سويدي . دا ځكه ، دا جهان چې مور يې همدا اوس په پدغه بڼه پيژنو ، هغه وخت پر خپل حال پاته كيدلای سي چې يو نا متناظروالي كه څه ډير وړوكی وي ، بايد شتون ولري.

ذرات او انټي ذرات چې يو د بله سره په اړيكو كې را سی نو يو بل خنثی كوي . پدې توگه كه عدم تناظر شتون و نلري ، جهان شتون درلودلای نسي او له منځه ځي . مگر لكه څنگه چی د طبيعت مجلي ليكلي دي ، څيړونكو دغه عدم تناظر موندلی ندی . د څيړونكي گروپ مشر ، Christian Smora پدې اړوند وايي:

«مور پخپلو ټولو څيړنيزو هلوځلو كې د مادې او انټي مادې تر منځ يوازي يو بشپړ تناظر مشاهده كړ ، او دا هغه څه دي چې له كبله يې جهان شتون درلودلای نسي او بايد له منځه ولاړ سي . د څيړنو په ترڅ كې هغه انټي پروتونونه و څيړل سوه چې په ۲۰۱۵ كال كې ددې كار د پاره جدا سوی ول. انټي پروتونونه په دوو ساحو (برقي او مقناطيسي) كې د دامونو په څير را گير او اندازه گيري سول .

پدې ډول څيړونكو و كړای سوه په انټي پروتونونو كې مقناطيسي ساحه د پخوانيو متودونو په پرتله ۳۵۰ واره دقيقتره اندازه گيري او محاسبه كړي.»

كه چيري د پروتونو او انټي پروتونو تر منځ يوه نااندولي يا عدم بيلانس (نامتناظروالی) شتون درلولای ، نو ددغه دقيق متود په مټ به خامخا تر سترگو سوی وای.

تر دې وروسته چې څيړونكو په خپل دغه متود سره د ذراتو او انټي ذراتو تر منځ نامتناظروالی و نه موند ، اوس بايد دوي د لا دقيقو اندازه گيريوپه موخه د يوه نوي متود پر پيداكولو غور وكړي چې تر دغه متود لا هم ډير دقيق وي . پدې اړه د څيړونكي گروپ نوموړی مشر زياتوي:

«په يوه يا بل ځای كې بايد يو نامتناظروالی شتون ولری ، مگر مور لا تر اوسه هغه موندلی ندې او د ځانگړتياوو په اړه يې نه پوهيږو.»

د ژباړي پای

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاری ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پازوالي د ليكوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليكنه له راليږلو مخكې په خپر و لولئ

د ژباړونکي يادونه:

دا رښتيا خبره ده چې په کاهيناتو کې د مادي او ضد مادي (انتي مادي) تر منځ د نامتناظروالي موندلو مسئله د هستوي فزيک تر ټولو پېچلې خبره ده او لا تر اوسه حل سوې نده. د بل لوري ددغه ډول نامتناظروالي د شتون سره د کاهيناتو شتون تړلي دي. زه د ځمکې پوهني د يوه شاگرد په توگه ډاډمن يم که د انسان ناولي لاسونه د اتم نه ليري سي، دا کاهينات به د نورو ډيرو ميليونونو کلونو د پاره شتون ولري او د لمر وړانگي به يې بسنه وکړي، انسانان به زموږ د ځمکې په گره (انسانستان) کې د مادي او معنوي شتمنيو څخه برخمن وي. ددې ډاډ لامل مي دادی چې د نامتناظروالي نه شتون به د کائينات شتون له منځه نه وړي. داځکه چې دغه نامتناظروالي حتماً په يوه ډول شتون لري، خو دېش نښې پرمختگ او د تکنالوژۍ اوسنۍ وده لا تر هغه ځايه نده رسيدلي چې ددغه نامتناظروالي شتون پيدا او تر لاسه کړي.

د با امنه او بسيا کائينات په لور!

ډنمارک

۲۰۱۷ / ۱۱ / ۱۳

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ